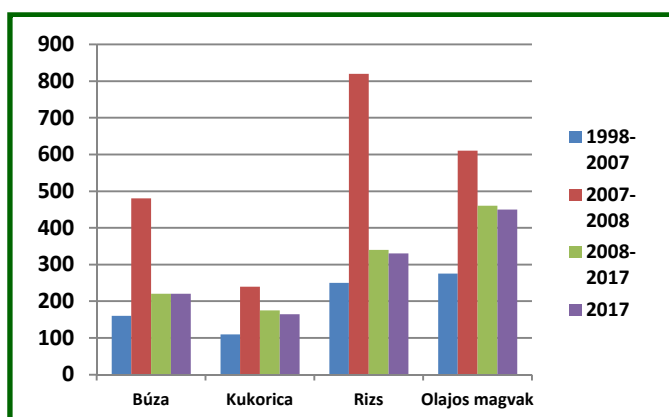

Magas minőségű szilázsoltóanyag alkalmazása a kukoricaszilázs szárazanyag-vesztésének csökkentésére és a kitároláskori minőség javítására!

Egy oltóanyag használatával képesek vagyunk javítani az aerob stabilitást, jelentősen csökkenteni a szárazanyag-vesztést és megőrizni annak tápanyagait, frissességét!

Jelen gazdasági helyzetben, ahol a kvóta rendszer megszűnése után a tejár nagyon változékony, a gabonaár tendencia növekvő, képesnek maradni arra, hogy magas minőségű tejet állítsunk elő, a legalacsonyabb árak mellett is, a végsőkig kiélezve csak a lehető legjobban elkészített tömegtakarmányokkal lehetséges.

1. Ábra: a gabonaárak esése és átlagérték fölött maradása

Jobb minőségi paraméterekkel rendelkező kukoricaszilázs előállításával a telepek könnyebben képesek elérni ezt a célt, akár a kukoricaszilázs mennyiségének receptúrában történő növelésével, akár a megnövelt energia sűrűséggel és tápanyag-koncentrációval „operálnak”. Mindkét esetben a csökkentett koncentráció használat a fő cél.

Gyakorlatilag bármilyen szilázs alapanyag silózásakor alapvetően három paraméternek van nagy befolyása a végső takarmányozási és erjedési minőségre:

- az alapanyag szárazanyag-tartalma
- a nyersfehérje
- az oldható, erjeszhető cukor

A szárazanyag-tartalom közvetlenül befolyásolja a másik két paramétert is. Ez a befolyás jól látható az olyan alapanyagoknál, mint pl. a fű és a lucerna, ahol a növény érettségi fázisa és ebből következően a szárazanyag-tartalom drasztikusan megváltoztatja a nyersfehérje és az oldható cukrok mennyiségét. Tény, hogy silózási szempontból a három fenti tényező a kukoricaszilázs esetén a legkedvezőbb:

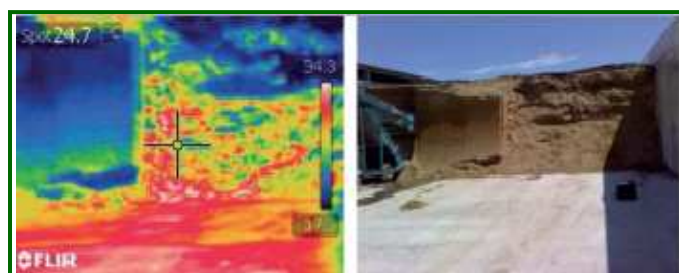
- Kiegyenlített szárazanyag-tartalom (30-37 %)
- Alacsony nyersfehérje tartalom (6-8 %). Alacsony pufferkapacitás, ami lehetővé teszi a gyors pH-csökkenést. Ez a szilázs erjedési szakaszában védi a tápanyagokat és csökkenti a szárazanyag-vesztést.
- Kiegyensúlyozott erjeszhető cukor tartalom (6-7 %). Az erjeszhető cukortartalom megfelelő garancia normál körülmények között a szilázs megfelelő tejsavas savanyítására, illetve *L. buchneri* tartalmú

oltóanyagok esetén az ecetsav, propionsav és propilén-glikol termelésre. Rossz, aszály miatt a növekedésben blokkolt, alacsony szárazanyag-tartalmú kukoricák esetén (pl. 2012-2013-ban) az erjeszhető cukortartalom sokkal magasabb is lehet.

A szecskával bejövő természetes baktérium-, élesztő- és penészpopulációt, csak megfelelő szilázs oltóanyag használatával tudjuk befolyásolni. A tejsav nagyon fontos a siló gyors savanyításához, a gyors pH-csökkentéshez. Mindemellett a kukoricaszilázs esetén a fő probléma az aerob stabilitás, főleg a siló megnyitása után. A természetes baktérium populáció a silóban nem termel gombaellenes anyagokat, ami megakadályozná az élesztő- és penészgombák burjánzását. Számukra az élet akkor válik kritikussá, ha gombaölő anyagokat termelő baktériumot tartalmazó oltóanyagot használunk, ami pH-emelkedés és melegedés nélkül hosszú ideig stabilan tartja a szilázst a nyitás után. Ha a hőmérséklet a normális környezeti hőmérséklethez képest 2 °C-t emelkedik, akkor ez már azt jelzi, hogy vége a silónk aerob stabilitásának.

Kukoricaszilázsokban a legnagyobb veszteségek a siló megnyitása után az aerob kitárolási fázisban lépnek fel. Ezért fontos a gombagátló és -ölő anyagokat termelő heterofermentatív *Lactobacillus buchneri*-t tartalmazó oltóanyag, a Lalsil FRESH használata.

1. Kép: Az infravörös technika alkalmazása az aerob stabilitási problémák kimutatására kukoricaszilázsok esetén. A meleg hőmérsékletet a vörös szín mutatja.

A hőmérsékletnövekedés közvetlenül a nagy szárazanyag-vesztéshez kötődik. Biológiai úton gyakorlatilag „elég” a szárazanyag. A szárazanyag-tartalomtól függően különbözőek a veszteségek, de minden esetben, minél nagyobb a hőmérsékletnövekedés, annál nagyobb a veszteség mértéke.

1. Táblázat: Napi szárazanyag-vesztés a szárazanyag-tartalom és a hőmérséklet-növekedés függvényében szilázsban

Hőm. növekedés a szilázsban a környezeti hőm.-hez képest (°C)	Napi szárazanyag-vesztés		
	20 % sz.a.	30 % sz.a.	50 % sz.a.
5	1,6	1,2	0,7
10	3,2	2,3	1,5
15	-	3,5	2,2
20	-	-	2,9
25	-	-	3,7

A szárazanyag-vesztés minden esetben kizárólag a legemészhetőbb tápanyagokból származik. Ennek következtében nem csupán jelentős szárazanyag-csökkenésünk lesz, hanem a szerves anyagok emészthetősége is rosszabb lesz!

2. Táblázat: Emészthető szerves anyag veszteségek és a NEI hasznosulása a szilázs hőmérséklet-növekedésének függvényében

Hőmérséklet a szilázsban (°C)	Emészthető sz.a. %	A NEI hasznosulása %
hűvös	69	75
30-35	67	73
50-60	61	46
70-75	49	19

35 °C fölött a tápérték elkezd csökkenni *Kung et.al, 2008.*

A Lallemand kukoricaszilázsra kifejlesztett LaSil FRESH oltóanyag, a szabadalmaztatott *Lactobacillus buchneri* NCIMB 40788 baktérium törzset tartalmazza 300.000 TKE/g beoltási koncentrációban. Ez a *buchneri* törzs rendkívül hatékony aerob stabilizáló baktérium. A 300000 TKE/g takarmány beoltási dózis pedig szükséges a hatékony működéshez, hatásos gombagátló anyag termeléshez.

3. Táblázat: Aerob stabilitás a *L. buchneri* különböző koncentrációival (29 publikált kísérlet összefoglaló adatai)

	Kontroll	LB1	LB2
Tejsav %	6,7 ^d	6,0 ^e	4,9 ^f
Ecetsav %	2,2 ^c	3,6 ^b	3,9 ^a
Megmaradó szárazanyag	95,2 ^a	95,1 ^a	94,2 ^b
Aerob stabilitás (h)	24 ^b	33 ^b	468 ^a

LB1 <= 100000 TKE/g LB2 > 100000 TKE/g

Kleinschmidt&Kung, 2003

Egy 2013-as Franciaországi kísérlet világosan megmutatta a LaSil FRESH pozitív hatását a fermentációra a szárazanyag-vesztés csökkentése kapcsán. Egy 75 tejelő tehenes, 139 ha-on gazdálkodó farmon minden szecskát megmértek betároláskor a falközi siló bejáratánál, és nyitás után, amikor a takarmányozásra felhasználták. Kitároláskor a silófalat a követelményeknek megfelelően kezelték, és 15-20 cm-t haladtak naponta a teljes siló homlokfalával. Az átlagos tömörítettség nem volt túl jó, 210 kg sz.a./m³.

4. Táblázat: Kukoricaszilázs takarmányanalízise a falközi siló nyitásakor és befejezésekor

	Egység	A siló eleje (2013/11/02)	A siló vége (2014/01/09)
Szárazanyag	m/m %	35,9	33,5
pH	-	4	3,6
Alkohol	g/kg	9,78	11,91
Propilén-glikol	m/m %	2,2	2,4
Élesztők	1/g	-	<10
Penészek	1/g	-	<10

Fontos veszteségcsökkentés

A kukoricaszilázsok szárazanyag-vesztését sok kísérletben mérték. A nagyszámú kísérlet eredményei alapján a 210 kg sz.a./m³ sűrűségi értékhez majdnem 16 % elméleti szárazanyag-vesztés tartozik.

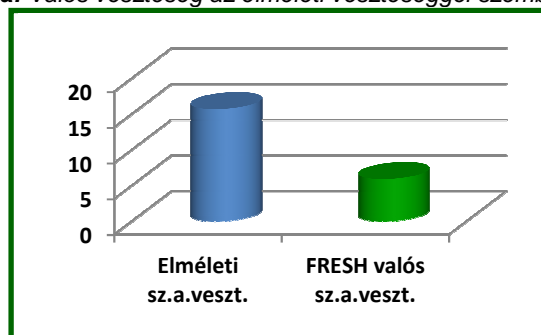
5. Táblázat: Sz.a. veszteség a tömörítettségtől függően

Sűrűség kg sz.a./m ³	Szárazanyag-vesztés a 180. napon a betakarításkori sz.a.%-ában
160	20,2
192	18,2
210	15,7
255	15,1
285	13,4
340	10,0

Ruppel, 1992

Ebben a francia kísérletben a valós teljes tömegre konkrétan fizikailag megmért szárazanyag-vesztés sokkal alacsonyabb volt: 5,9 %. Ez a LaSil FRESH pozitív hatását mutatja.

2. Ábra: Valós veszteség az elméleti veszteséggel szemben

Ebben a kísérletben a silótérbe beszállított kukoricaszecska teljes tömege 203 t szárazanyag volt. A szilázs etetés kori össztömege 191 t szárazanyag. A kettő közti különbség 12 t, ami a valós szárazanyag veszteség, az elméletileg várt 31,9 t helyett!

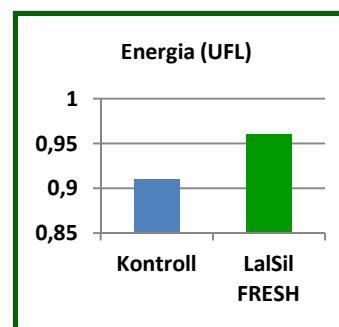
A 19,9 t különbség (a FRESH oltóanyag miatti sz.a. nyereség), ami a nagyszámú korábbi kísérlet veszteségi eredményeinek és a kísérlet konkrét szárazanyag-vesztésének differenciája, átlagos kukoricaszilázs áron, 120 EUR/t sz.a., számolva több, mint 2300 EURO közvetlen nyereséget jelentett a farmernek! Ez a szárazanyag-nyereség közvetlenül a LaSil FRESH szilázsoltóanyag hatásának következménye, és itt az egyéb előnyökkel (propilén-glikol tartalom, emészthetőség, a takarmány frissessége) nem számoltunk.

UFL (INRA energia egység, megfelel a Mcal-nak)

A kukoricaszilázs UFL értéke egy olyan

3. Ábra: A LaSil Fresh és a kontroll UFL értékei

paraméter, amit általában figyelmen kívül hagynak. LaSil FRESH-sel végzett független kísérletek tekintélyes különbségeket mutattak a kezeltlen kontroll tételekkel szemben. Ha ezzel az energiatöbblettel is kalkulálunk, akkor még nagyobb a befektetésre vonatkoztatott megtérülés, mintha pusztán a szárazanyag-vesztéssel számolunk.

Ha a megtérülési számításainkat 100 t kukorica szilázs szárazanyaggal a tejtermelés vonatkozásában nézzük, akkor a LaSil FRESH a kezeltlen kontrollal szemben több, mint 8500 EURO-t hoz.

6. Táblázat: Befektetés/megtérülés számítás a LaSil FRESH tejtermelési potenciáljával kontroll ellenében

UFL		
Kontroll	LaSil FRESH	Megjegyzés: 0,44 UFL = 1 kg tej
0,91	0,96	
100 t Kukorica szilázs szárazanyagra		100
A LaSil FRESH által tartósított sz.a.tonnában		94,1
A Kontroll által tartósított sz.a.tonnában		84,3
A LaSil FRESH által termelt UFL		90336
A Kontroll által termelt UFL		76713
LaSil FRESH tejtermelés		205309
Kontroll tejtermelés		174348
Tejár EUR/kg		0,3
LaSil FRESH kezelés költsége EUR/100 t sz.a.		567,2
LaSil FRESH tejtermelés bevétele (EUR)		61592,7
Kontroll tejtermelés bevétele (EUR)		52304,3
Különbség a LaSil FRESH és a kontroll között (EUR)		9288,4
LaSil FRESH kezelés költsége a farmon (EUR)		-567,2
LaSil FRESH profit a tejhozam növekedésből (EUR)		8721,2

	Sz.a. veszteség	Sz.a. hasznosulás
LaSil FRESH	5,9	94,1%
Kontroll	15,7	84,3%

Megjegyzés: Mo.-on kisebb a kezelési költség!

ÖSSZEFOGLALÓ JAVASLATOK AMELY LÉPÉSEKSEL AZ AEROB ROMLÁS MINIMÁLHATÓ

OXIGÉN BEJUTÁS:

Ezt a problémát az oxigén silóba történő folyamatos bejutása okozza.

Tennivalók rövidtávon

- ellenőrizze, hogy biztosan légmentes-e a takarás (zárjon minden lyukat és rögzítse, súlyozza le a fóliát az oldalaknál és a falaknál)
- súlyozza le a fólia tetejét
- ne legyen kitarva túl nagy felület a siló kitermelésekor, és hagyjon valamennyi súlyt a homlokkal fölötti részen a szilázs és a fólia közötti térbe történő oxigénbejutás korlátozására
- a kitaroláskor minél kevesebb levegő jusson be (sík falvágás vagy marás; blokkvágó ne emelje a szilázst stb.)
- ha az aerob romlás rontja a takarmánybevitelt a minőségromlás miatt, használjon a felületkezelésre 3 l/10 m² propionsavat.

Tennivalók hosszútávon (következő silózás)

- tökélesítse a takarási eljárást (2 vagy 3 fóliás takarórendszer, silózsákok, több súly) a nagy szárazanyag-tartalmú takarmányoknál különösen
- takarja légzáróan, szorosan a silót jó minőségű anyagokat használva (pl. Bajor módszer 2 vagy 3 fóliás takarórendszer)
- használjon regranulált oldalfóliát is
- jól súlyozza le a fóliát a szegélyeken és a sarkoknál
- ellenőrizze a kártevőket (ha lyukat észleltek)
- Használjon LaSil FRESH-t, a szenázsoknál LaSil DRY-t, melyek *Lactobacillus buchneri* NCIMB 40788-as alapú szilázs oltóanyagok** (még akkor is, ha az oxigén bejutás problémája nem elsődleges). Ez a törzs csökkenti az élesztők és penészek csíraszámát, javítja az emészthetőséget, és nagy mennyiségű propilén-glikolt termel. A LaSil FRESH és DRY javítja a CO₂ szaturációt a silótérben.

INSTABILITÁS:

Ezt a problémát a levegő hatására bekövetkező másodlagos erjedési, romlási folyamat okozza.

Tennivalók rövidtávon

- gyorsítani a kitermelés sebességét, vagy csökkenteni a homlokkal levegőn állásának idejét (egyszerre kisebb rétegvastagságban kitermelni a silót, így gyorsabban visszatérni ugyanarra a felületre)
- ne takarja a siló homlokfalát műanyaggal (árnyékolásra használjon hálót)
- ne takarjon ki túl nagy felületet a kitermeléskor, és hagyjon súlyt a homlokfalánál a szilázs és a fólia közötti térbe történő oxigénbejutás korlátozására
- permetezzen propionsavat minimum 3 l/10 m² mennyiségben a siló felületére a kitermelés után

Tennivalók hosszútávon (következő silózás)

- javítsa a tömörítést (nagyobb taposótraktor tömeg, több traktor, hosszabb taposási idő az oldalaknál, vagy „bivaly” használata) a nagy szárazanyag-tartalmú takarmányoknál különösen
- takarja légzáróan, szorosan a silót jó minőségű anyagokat használva (pl. Bajor módszer 2 vagy 3 fóliás takarórendszer)
- használjon több súlyt a fólia súlyozására
- az É/K-i oldalon nyissa a silót (ha lehetséges)
- Használjon LaSil FRESH-t, a szenázsoknál LaSil DRY-t, mely oltóanyagok *Lactobacillus buchneri* NCIMB40788-as alapú silóstarterek.**